



MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR
Agenția Națională a Funcționarilor Publici

**RAPORT SEMESTRIAL PRIVIND
RESPECTAREA NORMELOR DE CONDUITĂ A
FUNCȚIONARILOR PUBLICI, STANDARDELE
ETICE ȘI IMPLEMENTAREA PROCEDURILOR
DISCIPLINARE
PENTRU SEMESTRUL AL II-LEA AL ANULUI
2009**

Aprilie 2010



Cuvânt înainte

Noțiunea de *consilier de etică* a fost introdusă în legislația românească prin Legea nr. 50/2007 privind modificarea și completarea Legii nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici.

La acel moment au fost reglementate generic atribuțiile consilierilor de etică, conform art. 20¹ alin (2) din Legea nr. 7/2004 modificată, acestea fiind:

- a) acordarea de consultanță și asistență funcționarilor publici din cadrul autorității sau instituției publice cu privire la respectarea normelor de conduită;
- b) monitorizarea aplicării prevederilor prezentului cod de conduită în cadrul autorității sau instituției publice;
- c) întocmirea de rapoarte trimestriale privind respectarea normelor de conduită de către funcționarii publici din cadrul autorității sau instituției publice.

Deși prin modificarea legislativă conducătorii autorităților și instituțiilor publice aveau obligația de a desemna consilierii de etică, un număr foarte mic dintre aceștia au respectat norma juridică.

Având în vedere Hotărârea Guvernului nr. 1346/2007 privind aprobarea Planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, în anul 2008 ANFP a promovat Ordinul Președintelui nr. 4500, prin care au fost puse la dispoziția autorităților și instituțiilor publice formate unice de raportare prin care se urmărește stadiul de dezvoltare a standardelor etice și modul în care procedurile disciplinare sunt implementate. Prin elaborarea actului normativ Agenția dorea să își formeze o imagine corectă și completă asupra tuturor aspectelor care pot influența conduita funcționarilor publici.

În perioada 2008-2010, Agenția, cu sprijinul societății civile și cu finanțare externă a susținut implementarea Ordinului prin

organizarea de evenimente publice de promovare și a unor sesiuni gratuite de training destinate atât funcționarilor de conducere cât și consilierilor de etică.

În anul 2009 ANFP a introdus în tematica de control aspectele referitoare la desemnarea consilierilor de etică și la modul în care instituțiile își îndeplinesc obligația de raportare.

Acum, după mai bine de doi ani de implementare a Ordinului, constatăm o tendință ușoară dar constantă de creștere a importanței rolului consilierului de etică în prevenirea încălcării normelor de conduită. Ne îngrijorează însă faptul că aproximativ 25% dintre autorități și instituții transmit rapoarte, restul de 75% neîndeplinind această obligație legală. De asemenea, dintre autoritățile și instituțiile care raportează, un număr infim furnizează Agenției informații calitative. Atrag atenția consilierilor de etică și conducătorilor de autorități și instituții publice că, începând din anul 2009, am introdus în tematica de control și aspecte privind consilierea etică.

În perioada următoare dorim să analizăm activitatea de raportare și să identificăm posibilitățile noastre de a interveni în vederea îmbunătățirii activității consilierilor de etică, în general, și modului în care aceștia comunică cu Agenția, în special.

Ne dorim ca rolul consilierilor de etică să fie întărit și aceștia să se transforme într-un factor puternic de prevenire a încălcării normelor de conduită.

Ne adresăm în special conducătorilor autorităților și instituțiilor publice și responsabililor de resurse umane cu rugămintea de a sprijini activitatea consilierilor de etică și de a asigura acestora condițiile de confidențialitate necesare acordării consilierii.

Andras SZAKAL



PREȘEDINTE – SECRETAR DE STAT



Capitolul I. Introducere

Acest raport reflectă date corespunzătoare anului 2009. Pentru o mai bună înțelegere a documentului, Agenția Națională a Funcționarilor Publici recomandă consultarea prealabilă a *Rapoartelor anterioare*, disponibile pe portalul ANFP¹. Raportul pentru semestrul I al anului 2008 este primul raport care are la bază noile formate de raportare și conține referiri la aspectele metodologice privind conceperea și funcționarea sistemului de monitorizare și evaluare, la metodele de cercetare utilizate, precum și la principalele etape ale managementului de proces pe care Agenția îl asigură.

Agenția Națională a Funcționarilor Publici își propune ca această serie de rapoarte să acționeze ca un mijloc de conștientizare a funcționarilor publici și de informare a opiniei publice cu privire la gradul de conformare a funcționarilor publici la normele de conduită. ANFP își propune să urmărească evoluțiile și să evidențieze progresele cu privire la implementarea normelor de conduită și a procedurilor disciplinare în condițiile în care, este cunoscut faptul că, o mai bună cunoaștere și o mai strictă respectare a principiilor care stau la baza exercitării funcției publice și a standardelor etice contribuie, pe de o parte, la reducerea vulnerabilităților la fapte de corupție în administrația publică, iar pe de altă parte, la creșterea calității serviciului public.

Capitolul II. Activități de promovare și susținere desfășurate de ANFP în domeniul eticii în semestrul al II-lea al anului 2009

Agenția Națională a Funcționarilor Publici a organizat în cadrul proiectului PHARE RO 2006/IB/JH/05 "Continuarea luptei împotriva corupției în administrația publică", în perioada **30 septembrie – 02 octombrie 2009** la Timișoara și în perioada 23-25 noiembrie 2009 la Poiana Brașov seminariile cu tema "**Etică, integritate și carieră în funcția publică**". Discuțiile s-au axat pe teme precum: etica și integritatea în funcția publică, norme generale de conduită, profilul consilierului etic și elementele carierei funcționarilor publici. Totodată, experții ANFP au prezentat dificultăți și nereguli privind implementarea legislației specifice funcției publice, identificate de ANFP pe parcursul acțiunilor de control efectuate.

La cele două evenimente au participat funcționari publici responsabili pe domeniile de interes ale evenimentelor care puteau asigura diseminarea bunelor practici prezentate de experții străini și români în cadrul dezbaterilor anterioare avute în cadrul evenimentelor similare. Acoperirea geografică – județele: Timiș, Sălaj, Arad, Caraș-Severin, Brașov, Sibiu, Argeș, Prahova și Covasna.

Proiectul realizat în parteneriat cu *Asociația Asistență și programe pentru dezvoltare durabilă – Agenda 21*, cu tema „*Corupția ne privește pe toți!*”, pentru *Facilitatea de Tranziție 2007/19343.01.11 - Consolidarea sprijinului societății civile în lupta împotriva corupției* a fost aprobat în luna Decembrie a anului 2009.

Proiectul propune crearea unui model de parteneriat public-privat între instituții/autorități publice locale și societatea civilă în scopul prevenirii și combaterii corupției, prin instituirea unor mecanisme de monitorizare a modului în care se aplică în practică, în 16 instituții și autorități publice locale din județele Cluj, Dolj, Ilfov, Harghita, Neamț și din Municipiul București, legislația și Strategia Națională Anticorupție. Activitățile principale se referă la formarea a 320 de funcționari publici, atragerea a 30 de voluntari în demersul propus prin proiect, elaborarea unui studiu de percepție a corupției, prin chestionarea a 1200 de cetățeni, transferul de know-how și bune practici din 2 țări europene: Finlanda și Germania, constituirea a 6 grupuri de acțiune locală pentru prevenirea și combaterea corupției. Experiența va fi diseminată în alte 10 județe prin ANFP și Asociațiile Municipiilor, a Orașelor și a Consiliilor Județene din România. Agenția Națională a Funcționarilor Publici este partener. Societatea Română de Radio și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca sunt asociați în acest proiect.

În cadrul proiectului PHARE 2006/018-147.01.02/02/DEM 21 „Carta Cetățenilor”, având ca scop *consolidarea capacității autorităților și instituțiilor publice locale de a produce o reformare instituțională reală, transparentă și centrată pe nevoile cetățenilor și creșterea rolului societății civile în promovarea principiilor buneii guvernări și ale participării cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor la nivel local*, derulat de către ANFP în parteneriat cu *Asociația „Asistență și Programe pentru Dezvoltare Durabilă - Agenda 21”* și *Societatea Română de Radiodifuziune* a fost organizată la data de 20 octombrie 2009, la București, conferința cu tema „*Inovație și calitate în sectorul public*”. În

¹ Rapoartele sunt disponibile pe portalul www.anfp.gov.ro, secțiunea *Materiale utile*, subsecțiunea *Rapoarte*, meniul *Rapoarte de monitorizare*, la rubricile corespunzătoare anilor 2008, 2009 și 2010.



cadrul conferinței au fost premiate numeroase exemple de bună practică din domeniul eticii și al integrității.

ANFP a aplicat ca partener al *Centrului de Resurse Juridice* în cadrul Programului Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative” (PODCA), finanțat din *Fondul Social European*, Axa prioritară 1 – *Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice*, Domeniu major de intervenție 1.3. *Îmbunătățirea eficacității organizaționale*.

Fișa de idee de proiect „Dezvoltarea unui sistem integrat și unitar de integritate în funcția publică” cu un buget estimat de 5.300.000 RON, a fost aprobată de către AM PODCA în iar în trimestrul al II-lea 2010 urmează a fi depusă cererea de finanțare.

Capitolul III. Analiza și rezultatele procesului de raportare

III.1. Perioada monitorizată

Indicatorii privind respectarea normelor de conduită sunt monitorizați trimestrial, iar indicatorii privind implementarea procedurilor disciplinare sunt monitorizați semestrial.

Măsurarea indicatorilor, analiza datelor și evaluarea rezultatelor se face de către Agenție, concluziile rezultate fiind valorificate prin Rapoartele de monitorizare semestriale. Deși perioada monitorizată este **1 iulie 2009 – 31 decembrie 2009**, datele sunt prezentate la nivelul întregului an 2009, comparațiile fiind făcute preponderent cu valorile înregistrate în anul 2008.

III.2. Relevanța raportării

Relevanța raportării a fost măsurată de Agenție utilizând patru indicatori:

- Gradul de respondență – calculat ca număr de autorități și instituții publice care au transmis rapoarte validate / număr total de autorități și instituții publice; nivelul de respondență, expresie calitativă a gradului de respondență;
- Gradul de acceptare a comunicării electronice – număr de rapoarte primite în variantă electronică / număr total de rapoarte primite (electronic + hârtie);
- Conformarea autorităților și instituțiilor publice care au transmis rapoarte în variantă electronică la prevederile legale – calculat ca numărul de rapoarte validate / număr total de rapoarte primite în variantă electronică.
- Gradul de relevanță a raportării – calculat ca număr de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte valide / număr total de funcționari publici (estimat la nivelul ANFP);

III.2.a. Gradul și nivelul de respondență

În vederea evaluării gradului de respondență, calculat ca număr de instituții sau autorități publice care au transmis rapoarte validate / Număr total de instituții sau autorități publice (estimat la nivelul ANFP), Agenția a definit încă din anul 2008 nivele de respondență – bazate pe valoarea indicatorului.

Gradul de respondență la nivelul autorităților și instituțiilor publice		
Nivelul de respondență	Interval valoare indice de respondență	Valori numerice aproximative, corespunzătoare limitelor intervalelor
Peste așteptări	$[0.64^2 - 1]$	3,000 / 4,695 – 4,619 / 4,695
Foarte bun	$(0.32 - 0.64)$	1,500 / 4,695 – 3,000 / 4,695
Bun	$[0.15 - 0.32]$	700 / 4,695 – 1,500 / 4,695
Nesatisfăcător	$[0 - 0.15)$	0 – 700 / 4,695

* Unde valoarea de 4695 este corespunzătoare numărului total de instituții și autorități publice evidențiat la nivelul ANFP – cifra este estimată e structura de specialitate din cadrul ANFP pentru anul 2009; limitele intervalelor pot fi actualizate în funcție de evoluția numărului total de instituții și autorități publice.

! *Valorile pentru semestrul I al anului 2009 ale indicatorilor prezentate în prezentul raport au fost recalculat în funcție de noile valori ale numărului de autorități și instituții publice și de numărul de funcționari publici – valori calculate în anul 2010, urmare a centralizării datelor cuprinse în Baza de date a funcționarilor publici și funcțiilor publice; variația acestora a condus la apariția unor diferențe foarte mici față de valorile prezentate în Raportul similar pentru semestrul I al anului 2009. Recalcularea acestor date nu schimbă fondul analizei, concluziile și tendințele cuprinse în Raportul pentru semestrul I al anului 2009.*

² Ca regulă, prezentul raport a utilizat caracterul „.” ca separator zecimal și caracterul „,” ca separator de mii.

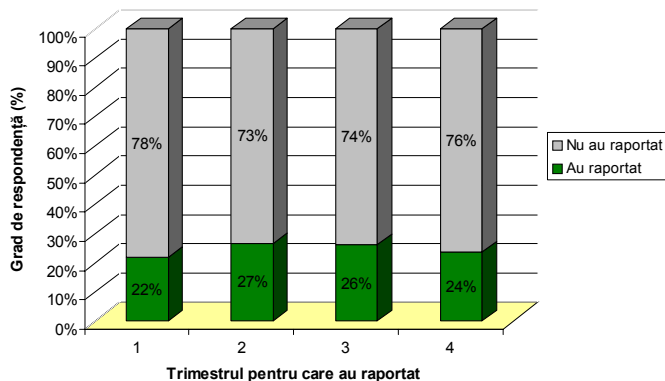


Nivelul de răspundere pentru primele două trimestre ale anului 2009 este bun.

În anul 2009, monitorizarea normelor de conduită și implementării procedurilor disciplinare a avut la bază date cantitative și calitative transmise de autorități și instituții publice, evoluția numărului acestora fiind redată în tabelul și graficul de mai jos:

Trimestrul I al anului 2009	
Număr de autorități și instituții publice care au trimis rapoarte	1018
Trimestrul al II-lea al anului 2009	
Număr de autorități și instituții publice care au trimis rapoarte	1248
Trimestrul al III-lea al anului 2009	
Număr de autorități și instituții publice care au trimis rapoarte	1225
Trimestrul al IV-lea al anului 2009	
Număr de autorități și instituții publice care au trimis rapoarte	1105
Număr total estimat de autorități și instituții publice	4695

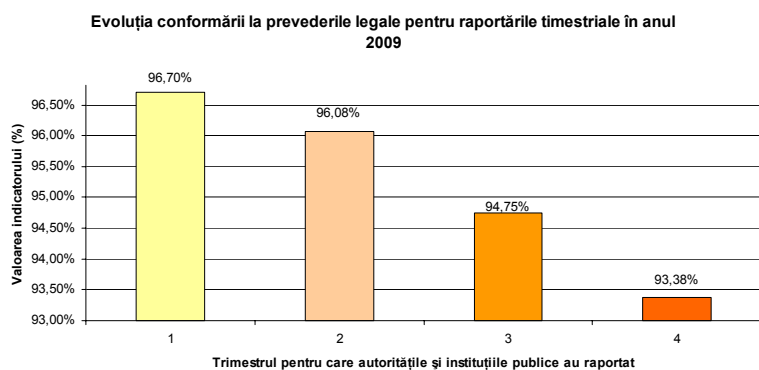
Diagramă privind gradul de răspundere al autorităților și instituțiilor publice în anul 2009



III.2.b. Gradul de acceptare a comunicării electronice

Deși la finalul anului 2008 gradul de acceptare a comunicării electronice era de peste 99%, tendința de respectare a normelor privind comunicarea electronică părând constantă, în anul 2009 valoarea indicatorului scade la 98.17%.

III.2.c. Conformarea la prevederile legale



indicatorului fiind de 94.75%.

În trimestrul al IV-lea au fost validate 1016 rapoarte din 1088 transmise în variantă electronică, valoarea indicatorului fiind de 93.38%.

În trimestrul I al anului 2009 au fost validate 967 rapoarte din 1000 transmise în variantă electronică, valoarea indicatorului fiind de 96.7%.

În trimestrul al II-lea au fost validate 1175 rapoarte din 1223 transmise în variantă electronică, valoarea indicatorului fiind de 96.08%.

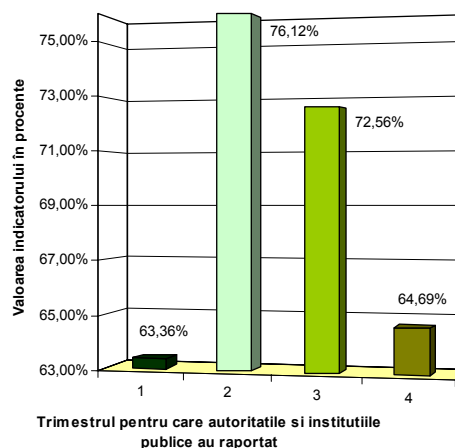
În trimestrul al III-lea au fost validate 1138 rapoarte din 1201 transmise în variantă electronică, valoarea

III.2.d. Gradul de relevanță a raportării

În semestrul I al anului 2009 în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte către ANFP erau încadrați:

- 71,566 funcționari publici în trimestrul I al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 63,36%^{3,4};
- 85,974 funcționari publici în trimestrul al II-lea al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 76,12%^{5,6};
- 81,953 funcționari publici în trimestrul al III-lea al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 72,56%⁷;
- 73,065 funcționari publici în trimestrul al IV-lea al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 64,69%⁸.

Evoluția gradului de relevanță a raportării în anul 2009



Având în vedere faptul că numărul mediu de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au raportat este de 78139 (exprimat procentual – 69,18% funcționari publici din totalul de 112944 funcționari publici - estimat la nivelul Agenției pentru anul 2009 (Raportul privind managementul funcțiilor publice și funcționarilor publici pentru anul 2009, pag. 29)), apreciem că, din punct de vedere statistic, eșantionul pe care este realizată cercetarea este reprezentativ.

De asemenea, se observă faptul că tendința de evoluție a indicatorului este una pozitivă acesta înregistrând valori mai mari decât în anul 2008, când media indicatorului a fost de 48.13%.

IV.2. Interesul pentru raportare

La începutul anului 2008, ANFP își propunea măsurarea a trei indicatori care să determine interesul pentru raportare:

- a. Numărul de apeluri telefonice referitoare la procesul de raportare gestionate de ANFP în perioadele de primire a formatelor standard de raportare;
- b. Numărul de adrese scrise referitoare la raportare primite de ANFP în primele două trimestre ale anului 2008.

IV.2.a. Numărul de apeluri telefonice referitoare la procesul de raportare gestionate de ANFP în perioadele de primire a formatelor standard de raportare

În primele două trimestre ale anului 2009, Serviciul Juridic, Monitorizare, Evaluare, Implementare a gestionat un număr de 126 de apeluri telefonice în perioada de transmitere către ANFP a formatelor standard de raportare; în următoarele două trimestre ale anului 2009 au fost gestionate 56 apeluri telefonice. Marea majoritate a apelurilor urmăreau clarificarea unor aspecte tehnice privind raportarea.

IV.2.b. Numărul de adrese scrise referitoare la raportare primite de ANFP

În anul 2009 Agenția a primit 52 de adrese scrise referitoare la monitorizarea normelor de conduită, standardele etice și implementarea procedurilor disciplinare. Aceste comunicări anunțau numirea funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită. Observăm tendința clară a consilierilor de etică de a solicita informații referitoare la raportare prin e-mail, răspunsul ANFP fiind primit, de regulă, în intervale mai mici de 30 de minute⁹.

³ Calculat prin raportare la numărul total de funcționari publici de 112944, estimat la nivelul Agenției pentru anul 2009 (Raportul privind managementul funcțiilor publice și funcționarilor publici pentru anul 2009, pag. 29).

⁴ Valorile pentru trimestrul I au fost recalculate prin raportare la numărul de funcționari publici, estimat pentru anul 2009; aceste valori diferă față de cele publicate în Raportul similar pentru semestrul I al anului 2009 și reflectă cel mai bine situația de fapt.

⁵ Idem 3.

⁶ Valorile pentru trimestrul al II-lea au fost recalculate prin raportare la numărul de funcționari publici, estimat pentru anul 2009; aceste valori diferă față de cele publicate în Raportul similar pentru semestrul I al anului 2009 și reflectă cel mai bine situația de fapt.

⁷ Idem 3.

⁸ Idem 3.

⁹ Excepție a făcut cazul în care persoana de contact s-a aflat în concediu.



Capitolul VI. Monitorizarea respectării normelor de conduită

Activitatea de consiliere etică

Activitatea de consiliere etică a fost evaluată pe baza următorilor indicatori:

- a. Nivelul de răspuns al consilierilor etici, calculat ca număr de funcționari cărora li s-a acordat consiliere etică / număr de funcționari publici care au solicitat consiliere etică;
- b. Principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice, evaluat prin sintetizarea informațiilor privind problemele care au constituit obiectul consilierii etice pe parcursul anului 2009;
- c. Pregătirea profesională a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită, evaluată pe baza cursurilor de formare profesională urmate de aceștia;
- d. Cele mai importante cauze ale nerespectării codului de conduită, indicator evaluat prin sintetizarea informațiilor privind cauzele nerespectării codului de conduită identificate în rapoartele primite de ANFP pe parcursul anului 2009 și cele mai frecvent întâlnite consecințe ale încălcării normelor de conduită, evaluat prin sintetizarea informațiilor privind consecințele încălcării normelor de conduită identificate în rapoartele primite de ANFP în anul 2009;
- e. Impactul mediatic al nerespectării normelor de conduită, evaluat pe baza numărului de cazuri care au prezentat interes pentru opinia publică, a situațiilor care au prezentat interes pentru opinia publică și a motivelor pentru care aceste situații au fost considerate ca prezentând interes pentru opinia publică;
- f. Modalitățile de prevenire și măsurile privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice evaluat prin sintetizarea măsurilor de prevenire și măsurilor de reducere care au fost comunicate în rapoarte.

VI.a. Nivelul de răspuns al consilierilor etici

TRIMESTRUL I AL ANULUI 2009	Număr f.p. care au solicitat consiliere etică		Număr f.p. care au primit consiliere etică	
	conducere	execuție	conducere	execuție
Cen	3	5	3	6
Dec	5	70	7	114
Loc	5	28	4	23

TRIMESTRUL AL II-LEA AL ANULUI 2009	Număr f.p. care au solicitat consiliere etică		Număr f.p. care au primit consiliere etică	
	conducere	execuție	conducere	execuție
Cen	14	42	14	42
Dec	11	187	60	556
Loc	21	79	28	113

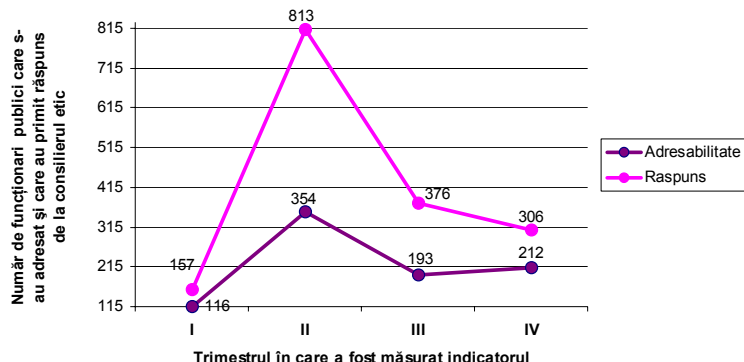
TRIMESTRUL AL III-LEA AL ANULUI 2009	Număr f.p. care au solicitat consiliere etică		Număr f.p. care au primit consiliere etică	
	conducere	execuție	conducere	execuție
Cen	12	27	12	28
Dec	9	59	11	211
Loc	19	67	25	89

TRIMESTRUL AL IV-LEA AL ANULUI 2009	Număr f.p. care au solicitat consiliere etică		Număr f.p. care au primit consiliere etică	
	conducere	execuție	conducere	execuție
Cen	17	34	17	34
Dec	6	65	6	81
Loc	19	71	57	111

Comparând valorile raportate de către consilierii de etică pentru anul 2009, observăm faptul că nivelul de răspuns al consilierilor etici continuă să fie preponderent supraunitar ceea ce demonstrează o abordare activă a consilierilor etici.

Dacă analizăm comparativ cele patru trimestre, constatăm faptul că în primul trimestru 2.2‰ dintre funcționarii publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au raportat au primit consiliere etică, valoarea indicatorului pentru al II-lea trimestru fiind de 9.5‰, pentru al III-lea trimestru de 9,9‰ iar pentru ultimul trimestru de 11‰. Tendința de creștere este astfel evidentă.

Diagramă privind adresabilitatea și gradul de răspuns al consilierilor etici în anul 2009



VI.b. Principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice, evaluat prin sintetizarea informațiilor privind problemele care au constituit obiectul consilierii etice pe parcursul anului 2009

Sintetizând informațiile primite pe parcursul anului 2009, constatăm faptul că principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice au fost legate de:

- regimul incompatibilităților și al conflictelor de interese – cu cea mai mare pondere în rândul dilemelor etice;
- comportamentul funcționarilor publici în timpul programului de lucru, cu accent pe comportamentul față de beneficiarii serviciului public;
- întinderea atribuțiilor funcționarilor publici;
- drepturile și obligațiile funcționarilor publici;
- cu titlul excepțional, dilema etică obiect al consilierii a fost „*Este sau nu corect / echitabil ca funcționarul public să prezinte contribuabilului modalitățile prin care acesta poate recupera taxa de poluare deja plătită pentru autovehicule*”. De asemenea, tot ca excepție, consilierea etică a privit cazul unui funcționar public care a utilizat în procesul de creditare date personale ale colegilor.

VI.c. Pregătirea profesională a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită

În anul 2009 pregătirea profesională a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită a acoperit următoarele domenii:

- inspector resurse umane;
- ECDL;
- managementul resurselor umane;
- cursuri specifice vizând domeniul resurselor umane, organizate la nivel de instituție;
- relații publice și comunicare;
- relații de muncă;
- deontologie;
- egalitatea de șanse;
- cursuri specifice în specialitatea studiilor sau pe domenii de activitate restrânse ale funcționarilor publici, cu importanță redusă față de domeniul eticii.

Analizând datele transmise, domeniile relevante sunt: managementul resurselor umane, comunicare, deontologie și egalitatea de șanse.

Gradul de formare a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și respectarea normelor de conduită rămâne, ca și în anul 2008, mai mare la nivelul instituțiilor deconcentrate decât la nivel local.

VI.d. Cele mai importante cauze ale nerespectării codului de conduită și cel mai frecvent întâlnite consecințe ale încălcării normelor de conduită

Ca și în anul precedent, majoritatea rapoartelor (peste 90% din numărul rapoartelor care au menționat încălcări ale normelor de conduită) cauzele și consecințele nerespectării Codului de conduită al funcționarilor publici nu au fost comunicate către ANFP. Menținem astfel concluzia



Rapoartelor din anul 2008, conform căreia, în lipsa mai multor date, prezentul raport nu poate extrage concluzii relevante pentru acest indicator calitativ.

Cu titlul de exemplu, printre cauzele care au fost comunicate, în perioada 2008-2009, prin formatele de raportare se află:

- insuficiența cunoaștere și interpretarea eronată a normelor juridice;
- influența problemelor personale asupra activității profesionale;
- consumul de băuturi alcoolice;
- dispute dintre colegi;
- repartizare inegală a sarcinilor de serviciu;
- volumul de muncă ridicat;
- întrebuițarea de expresii jignitoare la serviciu și comportamentul inadecvat față de beneficiarii serviciului public;
- întârzieri în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Printre consecințele nerespectării normelor de conduită comunicate în formatele de raportare se află:

- perturbarea activității instituției publice;
- atingeri aduse imaginii instituției publice;
- atragerea nemulțumirii beneficiarilor serviciilor publice.

ANFP menține constatarea formulată în Rapoartele pentru anul 2008, conform căreia, la nivelul autorităților și instituțiilor publice raportoare s-a acordat o importanță diminuată analizării și individualizării cauzelor și consecințelor nerespectării normelor de conduită a funcționarilor publici.

VI.e. Impactul mediatic al nerespectării normelor de conduită

Deși deteriorarea imaginii instituției este identificată expres ca o consecință a nerespectării normelor de conduită, Agenția își menține constatarea din 2008, conform căreia, în majoritatea rapoartelor comunicate (peste 95%) nu au fost precizate aspecte referitoare la evaluarea impactului nerespectării normelor de conduită a funcționarilor publici. În acest context, datele furnizate de autoritățile și instituțiile publice nu permit formularea unor concluzii relevante pentru măsurarea acestui indicator.

Exemplificativ, motivele pentru care cazurile de nerespectare a normelor de conduită au fost considerate ca prezentând interes pentru opinia publică au fost:

- oferirea de servicii publice de calitate inferioară așteptărilor beneficiarilor;
- comportamentele unor funcționari publici au contrastat cu rolul pe care aceștia îl au în societate.

VI.f. Modalitățile de prevenire și măsurile privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice

Gradul de identificare a modalităților de prevenire și a măsurilor privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice continuă să fie redus. Agenția continuă să prezinte o sinteză a celor mai frecvent menționate modalități de prevenire și măsuri de eliminare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduită, cu mențiunea că acestea nu sunt neapărat reprezentative la nivel de sistem.

Modalități de prevenire a încălcării normelor de conduită în cadrul autorităților sau instituțiilor publice	Măsuri privind reducerea / eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice
<ul style="list-style-type: none">- acțiuni de conștientizare a funcționarilor publici asupra importanței respectării normelor de conduită și a standardelor etice;- aducerea la cunoștința funcționarilor publici a normelor juridice noi de interes pentru domeniul de activitate în care aceștia își desfășoară activitatea;- identificarea activităților cu grad sporit de risc și implementarea unor măsuri manageriale (organizatorice) menite să le gestioneze;- elaborarea unor analize prealabile ale situațiilor care urmează a fi parcurse la nivelul autorităților și instituțiilor publice și prezentarea de posibile modalități de rezolvare a acestora;	<ul style="list-style-type: none">- buna funcționare a comisiei de disciplină și aplicarea de către persoana care are competența legală a sancțiunilor propuse;- controlul managerial sporit al activității persoanelor care nu respectă normele de conduită;- aplicarea unitară a sancțiunilor disciplinare;- creșterea gradului de responsabilizare a funcționarilor publici;- întărirea managementului bazat pe obiective / rezultate;- control managerial sporit al proceselor în



Modalități de prevenire a încălcării normelor de conduită în cadrul autorităților sau instituțiilor publice	Măsuri privind reducerea / eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice
- asigurarea transparenței atât a actului administrativ cât și a deciziilor luate la nivelul instituției; - reglementarea proceselor care au loc la nivelul instituției prin dezvoltarea de proceduri interne; - selectarea corectă a funcționarilor publici, pe bază de competență.	cadru cărora sunt identificate încălcări ale normelor de conduită; - identificarea factorilor care au generat încălcări ale normelor de conduită și implementarea de măsuri care să conducă la eliminarea acestor factori.

Urmare a evaluării generale a datelor numerice și informațiilor calitative cuprinse în Formatele de raportare se constată faptul că activitatea funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și monitorizarea normelor de conduită se dezvoltă, volumul înregistrând o tendință preponderent crescătoare. Din datele transmise către Agenție activitatea de consiliere etică a influențat pozitiv conduita funcționarilor publici, dovedindu-se astfel eficientă. Totuși, nivelul calitativ dorit de Agenție este departe de a fi atins, activitățile de training trebuind să joace un rol esențial în dezvoltarea consilierilor de etică.

Sub aspectul corectitudinii raportării, prin analiză comparativă, ANFP a constatat că datele numerice furnizate de către consilierii de etică se coroborează cu cele obținute de Agenție prin alte metode de monitorizare (de exemplu, monitorizarea prin intermediul petițiilor primite de Agenție).

Din punct de calitativ, rapoartele transmise de către consilierii de etică sunt, în marea majoritate a cazurilor, necompletate deci nerelevante.

Capitolul VII. Monitorizarea respectării normelor de conduită

VII.1. Capacitatea de sesizare

Capacitatea de sesizare a fost evaluată pe baza următorilor indicatori:

- Gradul de sesizare, calculat ca număr de funcționari publici ale căror fapte au fost sesizate comisiei de disciplină / număr de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte;
- Indicele sesizărilor, calculat ca număr de sesizări adresate comisiei de disciplină / număr de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte;
- Categoriile de persoane care formulează sesizări, evaluat în funcție de calitatea persoanelor care formulează sesizările – conducătorul autorității sau instituției publice, conducătorul compartimentului în care este încadrat funcționarul public, funcționarii publici sau alte categorii de personal din instituție, beneficiarii serviciului public, avertizorul de integritate, calculat ca număr de sesizări / număr de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte;
- Motivul sesizărilor, evaluat ca sinteză a principalelor motive care au stat la baza formulării sesizărilor adresate comisiilor de disciplină.

VII.1.a. Gradul de sesizare

La nivelul autorităților și instituțiilor publice a fost raportat în anul 2009 un număr de 1122 funcționari publici pentru care au fost formulate sesizări disciplinare. Valoarea indicatorului pentru anul 2009 este de 14,359‰, corespunzător unei valori medii semestriale de 7,180‰¹⁰, comparabilă cu valorile înregistrate în trecut - 6.653‰ în semestrul I al anului 2009, 7.093‰ pentru semestrul al II-lea al anului 2008 sau 6.046 ‰, în semestrul I al anului 2008.

VII.1.b. Indicele sesizărilor

În timp ce gradul de sesizare măsoară numărul de funcționari pentru care a fost sesizată comisia, indicele sesizărilor măsoară numărul de sesizări adresate comisiei. Agenția și-a propus măsurarea celor doi indici și monitorizarea evoluției valorilor acestora pentru a avea informații despre frecvența

¹⁰ Valoarea semestrială este calculată prin însumarea numărului de funcționari publici

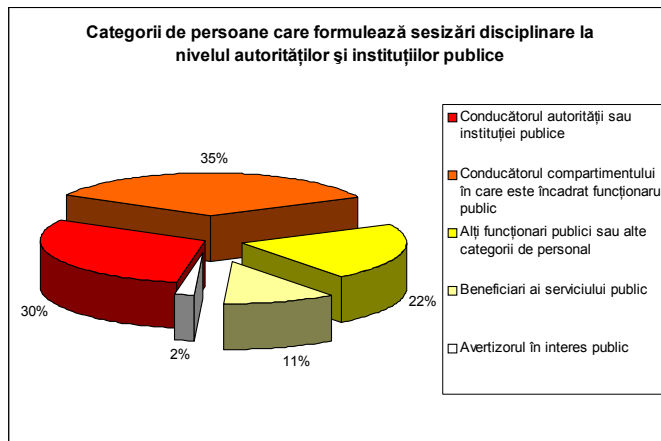
cu care o plângere este îndreptată împotriva unui singur funcționar public sau împotriva mai multor funcționari publici. Din datele primite de către ANFP rezultă faptul că în anul 2009 au fost formulate 1077 sesizări disciplinare, valoarea indicatorului fiind de 13,783‰.

Se confirmă faptul că nu există o tendință a persoanelor care formulează sesizări de a le îndrepta împotriva mai multor funcționari publici, percepția acestora față de încălcarea normelor de conduită fiind orientată punctual către problema pe care o sesizează și pe care o asociază responsabilității individuale a unor funcționari publici, și nu către grupuri sau colective.

VII.1.c. Categoriile de persoane care formulează sesizări

Sesizarea disciplinară este unicul act care poate declanșa procedura disciplinară, reprezentând în același timp actul de investire a comisiei de disciplină cu autoritatea și competența legală a desfășurării procedurii disciplinare. Conform dispozițiilor art. 19 alin. (2) din H.G. nr. 1.344/2007 comisiile de disciplină își desfășoară activitatea numai în baza unei sesizări, în limitele și raportat la obiectul acesteia.

Indicatorul arată în ce proporție categoriile prestabilite de persoane formulează plângeri disciplinare.



Din studiul repartizării sesizărilor pe categorii de persoane care formulează sesizări observăm că 11 % dintre acestea pornesc de la beneficiarii serviciului public, restul fiind generate de șefii – direcți sau indirecti ai funcționarilor publici – 65% (30% de către conducătorul instituției și 35% de către conducătorul compartimentului) sau de colegi – 22%.

Cea mai importantă evoluție a indicatorului este dublarea acestuia pentru avertizorii în interes public (avertizorii de integritate). Astfel, în timp ce în anul 2008 numai 3 sesizări au fost formulate de avertizorii în interes public, în anul 2009 această categorie a formulat 21 de sesizări disciplinare; dacă analizăm valorile absolute¹¹, în anul 2008 indicatorul se situa sub valoarea de 1% iar în anul 2009 valoarea a crescut la 2%.

VII.1.d. Motivele sesizărilor

Autoritățile și instituțiile publice raportează următoarele motive ale sesizărilor:

- neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu;
- refuzul de a îndeplini sarcinile de serviciu;
- absențe nemotivate sau întârzieri repetate în efectuarea lucrărilor;
- comportament necorespunzător, utilizarea de cuvinte și expresii jignitoare;
- încălcarea regimului incompatibilităților și conflictelor de interese;
- prezentarea la serviciu în stare de ebrietate;
- neglijență în gestionarea bunurilor;
- încălcarea dispozițiilor regulamentelor interne ale autorităților și instituțiilor publice în care funcționarul public este încadrat¹².

Față de anul 2008, nu se observă modificări ale motivelor sesizărilor.

VII.2. Finalizarea procedurilor disciplinare

După încheierea dezbaterii cazului, comisiile de disciplină întocmesc rapoarte prin care formulează propuneri privind sancțiunile disciplinare aplicabile sau, după caz, propuneri de clasare a sesizării. Conform art. 50 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.344/2007, persoana care are competența legală de a aplica sancțiunea disciplinară emite actul administrativ de sancționare urmare a propunerii formulate de comisia de disciplină.

¹¹ Raportate la dimensiunea eșantionului

¹² Concluzie valabilă în special pentru instituțiile publice care, prin specificul activității, au reglementări interne detaliate prin care sunt instituite o mare parte dintre îndatoririle funcționarilor publici



Pentru a evalua modul în care a avut loc finalizarea procedurii disciplinare, au fost măsurați următorii indicatori:

- a. Propunerile formulate de comisiile de disciplină, calculat ca număr de clasări ori sancțiuni disciplinare propuse de comisia de disciplină / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate;
- b. Obligații neîndeplinite de funcționarii publici, evaluat prin sintetizarea principalelor norme juridice încălcate de funcționarii publici și extragerea obligațiilor neîndeplinite;
- c. Gradul de sancționare, calculat ca număr de sancțiuni disciplinare aplicate / număr de funcționari încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte validate;
- d. Motivele aplicării unei sancțiuni diferite, evaluat prin sintetizarea motivelor invocate în vederea aplicării unei sancțiuni diferite;
- e. Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală, calculat ca număr de cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate și evaluat în funcție de frecvența faptelor sesizate ca infracțiuni.
- f. Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actelor administrative de sancționare, calculat ca număr de hotărâri ale instanțelor de judecată / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate

VII.2.a. Propunerile formulate de comisiile de disciplină

Valorile obținute pentru acest indicator sunt în general constante. În cursul anului 2009 au fost raportate ANFP 1072 propuneri formulate de comisia de disciplină. Dintre acestea, comisiile de disciplină au formulat 586 de propuneri de clasare și 486 de propuneri de sancționare.

VII.2.b. Obligații neîndeplinite de funcționarii publici

Comunicările autorităților și instituțiilor publice indică temeiurile legale care stau la baza propunerilor de sancționare disciplinară. Pe baza acestora, Agenția a identificat principalele obligații legale încălcate de funcționarii publici:

- obligația de a îndeplini îndatoririle de serviciu la termenele stabilite;
- obligația de a fi prezent la serviciu în timpul programului de lucru;
- obligația de a respecta prevederile legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții stabilite prin lege pentru funcționarii publici;
- obligația de a se conforma dispozițiilor primite de la superiorii ierarhici;
- obligația de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției publice;
- obligații cuprinse în acte juridice specifice – de exemplu în Codul fiscal sau în regulamentele interne ale autorităților și instituțiilor publice.

Nu se observă diferențe față de informațiile comunicate în anul 2008.

VII.2.c. Gradul de sancționare

Conform art. 50 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.344/2007, persoana care are competența legală de a aplica sancțiunea disciplinară emite actul administrativ de sancționare urmare a propunerii formulate de comisie.

Din datele primite de către Agenție pe parcursul anului 2009 rezultă faptul că au fost aplicate 571 de sancțiuni disciplinare – 307 muștrări scrise și 264 sancțiuni mai grave.



Tabel privind sancțiunile aplicate în anul 2009 funcționarilor publici										
Număr și tip de sancțiuni dispuse de persoana care are competența legală de aplicare										
Tipul instituției	Nr. de muștrări scrise		Nr. de diminuări salariale		Nr. de suspendări ale dreptului la avansare / promovare		Nr. de retrogradări		Nr. de destituiri	
	Conducere	Execuție	Conducere	Execuție	Conducere	Execuție	Conducere	Execuție	Conducere	Execuție
	CEN	9	9	3	10	0	0	2	1	0
DEC	23	112	10	34	0	4	6	9	3	25
LOC	11	143	5	120	0	1	0	8	1	15
TOTAL	43	264	18	164	0	5	8	18	4	47

Valoarea indicatorului de monitorizare este de 7.307‰ sancțiuni dispuse la mia de funcționari publici. Comparativ în anul 2008 autoritățile și instituțiile publice au raportat ANFP aplicarea a 375 sancțiuni disciplinare; raportat la dimensiunea medie a eșantionului – de 58286 funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice raportoare, valoarea indicatorului este de 6.434‰ sancțiuni dispuse la mia de funcționari publici.

VII.2.d. Motivele aplicării unei sancțiuni diferite

La aplicarea unor sancțiuni disciplinare mai ușoare, s-a ținut cont de circumstanțele atenuante în care a fost săvârșită fapta, de dimensiunea redusă a prejudiciului sau de consecințele limitate ale acestuia. În cazul aplicării unor sancțiuni disciplinare mai grave, s-a ținut cont de prejudiciile de imagine aduse instituției precum și de consecințele importante pe care abaterea disciplinară le-a antrenat.

Nu s-au aplicat sancțiuni disciplinare în cazul în care funcționarii publici pentru care comisia de disciplină a propus sancțiuni au ieșit din corpul funcționarilor publici. De asemenea, nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare în cazul în care persoana care avea competența de aplicare s-a aflat în incapacitate temporară de muncă.

Din datele raportate Agenției rezultă faptul că sancțiunea muștrării scrise a fost aplicată direct de către persoana care are competența legală de numire în funcția publică, conform art. 78 alin (1) din Legea nr. 188/1999 republicată cu modificările și completările ulterioare.

VII.2.e. Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală

În anul 2009 au fost sesizate organele de cercetare penală pentru 50 de funcționari publici – 15 de conducere și 35 de execuție. Comparativ, în anul 2008 au fost sesizate organele de cercetare penală pentru 38 de funcționari publici - 18 de conducere și 30 de execuție. Dacă raportăm datele primite în cei doi ani la dimensiunile eșantioanelor nu constatăm evoluții semnificative.

În cursul anului 2009 au fost raportate Agenției următoarele fapte sesizate de către comisiile de disciplină ca infracțiuni:

- fals material în înscrisuri oficiale și uz de fals;
- primirea de foloase necuvenite;
- abuz în serviciu contra intereselor publice;
- abuz în serviciu contra intereselor persoanelor;
- neglijența în serviciu;
- divulgarea secretului profesional;
- fals privind identitatea.

Tabel privind cazurile în care comisiile de disciplină au sesizat organelor de cercetare penală cazuri referitoare la conduita funcționarilor publici	Tipul instituției	Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală		
		Nr. de cazuri		
	De conducere	De execuție		
CEN	3	3		
DEC	7	16		
LOC	5	16		
TOTAL	15	35		



VII.3. Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actelor administrative de sancționare

Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actului administrativ de sancționare disciplinară			
Număr de hotărâri pronunțate de instanță			
	Prin care instanța a menținut sancțiunea disciplinară inițială	Prin care instanța a dispus aplicarea unei sancțiuni disciplinare mai ușoare decât cea inițială	Prin care instanța a anulat sancțiunea disciplinară dispusă inițial
Valoare brută pentru anul 2009	17	3	102

Capitolul VIII. Concluzii

Față de Rapoartele de monitorizare anterioare, concluziile de fond se mențin.

Sub aspectul procesului de raportare, ANFP a depus eforturi pentru a susține activitățile de raportare, de centralizare a datelor, de calcul al indicatorilor, de evaluare a datelor și de întocmire a rapoartelor. Agenția consideră că, implicarea unui număr mare de autorități și instituții publice într-un asemenea sistem de monitorizare este în practică foarte dificil de realizat. De principiu, cercetările statistice sunt realizate pe eșantioane reduse, metodele general acceptate fiind de dorit să fie utilizate și în cazul prezentului studiu.

Deși, din punct de vedere normativ, instituțional și tehnic, Agenția a asigurat condițiile necesare și a furnizat suportul metodologic necesar prin emiterea Ordinului Președintelui Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 4.500/2008, susținut apoi de activități de promovare și asistență în implementare, participarea instituțiilor publice la acest proces conform rezultatelor prezentate, a permis obținerea preponderentă a unor date statistice cantitative și mai puțin a unor date calitative pe baza cărora să poată fi formulate concluzii mai relevante.

În perioada mai-iunie 2010, ANFP intenționează să analizeze implementarea prezentului sistem de raportare în perioada 2008-2009. Ulterior ANFP urmează să formuleze propuneri privind îmbunătățirea acestuia. Este important să fie crescută acuratețea datelor obținute iar informațiile calitative să fie mai detaliate și mai relevante.

ANFP menține concluzia formulată anterior conform căreia funcționarii publici nu sunt sesizați în mod frecvent pentru încălcarea normelor de conduită și a obligațiilor profesionale. De asemenea, s-a constatat că tendința sesizărilor se manifestă preponderent la nivel individual și nesemnificativ în forme colective. Datele raportate de autoritățile și instituțiile publice nu redau situații deosebite în ceea ce privește regimul răspunderii disciplinare prin prisma raportului de proporționalitate între faptele sesizate ca abateri disciplinare și dimensiunea eșantionului: pe de o parte capacitatea de sesizare nu este exercitată foarte frecvent de către categoriile de persoane care au acest drept, iar pe de altă parte derularea procedurilor disciplinare desfășurate de comisiile de disciplină se înscriu în limite statistice obiective, numărul sancțiunilor disciplinare aplicate nefiind disproporționat în comparație cu numărul de funcționari publici.

Singurul indicator care are o valoare alarmantă este cel privind soluțiile de modificare a sancțiunilor disciplinare pronunțate de către instanțele de judecată – prezentate la punctul VII.3. Valoarea indicatorului a fost calculată de către ANFP exclusiv prin centralizarea datelor raportate de către autoritățile și instituțiile publice. Având în vedere faptul că Agenția nu este parte în cauzele care au ca obiect anularea actelor administrative prin care s-a dispus aplicarea de sancțiuni disciplinare – părți fiind funcționarul public sancționat și instituția, nu cunoaștem modul concret de derulare a procedurilor disciplinare și nici conținutul hotărârilor judecătorești prin care s-au dispus soluții de anulare și nu putem aprecia corectitudinea datelor raportate.

Valoarea indicatorului continuă să fie monitorizată și valorile urmează să fie prezentate în Rapoartele viitoare.

Capitolul IX. Concluzii și Recomandări

După doi ani de implementare a formatelor unice, Agenția constată faptul că numai aproximativ o pătrime dintre autoritățile instituțiile publice își îndeplinesc atribuțiile de raportare, nivelul calitativ fiind foarte scăzut.



IX.1. Recomandări generale

Agenția recomandă respectarea Ordinului Președintelui Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 4.500/2008. În acest sens, acordarea unei atenții sporite înțelegerii procedurii reglementate prin Ordinul Președintelui ANFP nr. 4.500/2008 poate contribui substanțial la creșterea calității rapoartelor transmise Agenției.

Punctual, unul dintre aspectele sesizate este nerespectarea dispozițiilor art. 23 alin. (2) lit. a) din *Instrucțiunile de completare și transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduită și a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare* care prevede obligația înscrierii la rubricile privind plângerile disciplinare numai a numărului de plângeri pentru care cercetarea administrativă a fost finalizată, fapt ce îngreunează compararea volumului sesizărilor disciplinare cu cel al clasărilor și sancțiunilor disciplinare.

Agenția menționează că, în conformitate cu dispozițiile Ordinului Președintelui ANFP nr. 4500/2008, este dezirabilă creșterea gradului de participare a instituțiilor publice la procesul de raportare, ceea ce va face posibilă o analiză mai complexă, cu rezultate mai cuprinzătoare și concluzii relevante la nivel de sistem al funcției publice.

Agenția recomandă autorităților și instituțiilor publice dezvoltarea managementului proceselor, a procedurilor de lucru interne care reglementează activitățile instituției, evaluarea riscurilor care pot să apară în derularea proceselor, promovarea și implementarea măsurilor manageriale considerate optime pentru domeniul de activitate, astfel încât acestea să conducă la diminuarea riscurilor de încălcare a normelor de conduită.

Agenția recomandă funcționarilor publici cu atribuții de consiliere etică să consulte periodic portalul instituției, la adresa www.anfp.gov.ro secțiunea *Materiale utile* subsecțiunea *Formate de raportare*, pentru a se informa cu privire la recomandările pe care Agenția le formulează pentru îmbunătățirea continuă a procesului de raportare.

XII.2. Recomandări referitoare la comunicare în cadrul procesului de raportare

ANFP solicită transmiterea e-mail-urilor conținând formatele de raportare completate după cum urmează:

- la adresa de e-mail: conduitacentrale@anfp.gov.ro, dacă instituția sau autoritatea publică care transmite raportul aparține administrației publice centrale;
- la adresa de e-mail: conduitadeconcentrate@anfp.gov.ro, dacă instituția publică raportoare este un serviciu public deconcentrat al unui minister sau al unui alt organ de specialitate al administrației publice centrale în unitățile administrativ-teritoriale;
- la adresa de e-mail: conduitalocale@anfp.gov.ro, dacă instituția publică aparține administrației publice locale;

Nerespectarea regulilor procedurale de transmitere atrage aplicarea procedurii de invalidare.

IX.3. Recomandări referitoare la activitatea de consiliere etică

Agenția recomandă autorităților și instituțiilor publice să facă în continuare cunoscute existența și rolul funcționarului cu atribuții de consiliere etică și monitorizare a normelor de conduită, să sprijine activitatea acestuia și să promoveze colaborarea cu acesta în situații privind conduita profesională. De asemenea, este necesară aducerea la cunoștința funcționarilor publici din cadrul instituției publice respective a datelor și informațiilor conținute în formatele de raportare precum și rapoartele ANFP privind respectarea normelor de conduită, standardele etice și implementarea normelor disciplinare. Totodată, Agenția recomandă autorităților și instituțiilor publice să asigure participarea la cursuri de formare profesională a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică în domeniile considerate relevante de Agenția Națională a Funcționarilor Publici.

IX.4. Recomandări referitoare la identificarea cauzelor și consecințelor nerespectării normelor de conduită

Agenția recomandă îmbunătățirea capacității de identificare și reflectare în sinteză a informațiilor concrete care constituie cauze ale încălcării normelor de conduită profesională și, respectiv a consecinței sau consecințelor nerespectării acestor norme. În acest sens, precizăm că o explicare a ceea ce trebuie menționat referitor la *cauze și consecințe* este indicat în cuprinsul art. 14 alin. (1) lit. a) și b) din *Instrucțiunile de completare și transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduită și a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare* aprobate prin Ordinul Președintelui Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 4.500/2008.



Menționăm faptul că neidentificarea cauzelor și a consecințelor nerespectării normelor de conduită creează dificultăți în identificarea modalităților de prevenire adecvate și a măsurilor de reducere/diminuare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduită.

IX.5. Recomandări referitoare la identificarea modalităților de prevenire și a măsurilor de reducere / diminuare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduită

Agenția recomandă îmbunătățirea metodelor de analiză în domenii care au importanță și incidență asupra conduitei profesionale la nivelul autorităților și instituțiilor publice în care își desfășoară activitatea funcționari publici. Subliniem însă faptul că, elaborarea analizelor nu este o atribuție sau o sarcină exclusivă a funcționarului public cu atribuții de consiliere etică. Acesta poate însă participa la elaborarea acestor analize prin modalitățile stabilite la nivelul autorităților și instituțiilor publice conform propriilor decizii manageriale considerate optime. În acest sens, precizăm că o explicare a ceea ce trebuie menționat referitor la *modalități de prevenire și măsuri de reducere/eliminare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduită* este indicat în cuprinsul art. 16 și 17 din Instrucțiunile de completare și transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduită și a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare aprobate prin Ordinul Președintelui Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 4.500/2008.